

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk, Feigl Gyula kiadó címére küldendők.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

Megjelenik minden vasárnap.

XXIII. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
FEIGL GYULA.

30. szám.

XIII. Leo. †

Hetekig tartó bizonytalanságnak vetett véget az a hír, hogy XIII. Leo pápa Ő Szentsége, a katolika egyház feje, az élők sorából elköltözött.

Az Ur szolgáinak szolgája, száz és száz millió embert egyesítő egyház látható feje!

Az az általános s nagyfoku érdeklődés, mely mindenünnen megnyilatkozott, eléggé dokumentálta, hogy nemcsak a katolikusok, hanem a nem katolikusok is megilletődéssel hallották a pápa halálhírét.

Ez természetes is. Hisz világesemény ily halál! Világesemény, mely következményekkel jár!

Sok száz millió ember lelki vezére bizonyára személyiségének fővonásait átülteti nyájának legnagyobb részébe, s így az ő élete nemzedékekre kiható emlékeket hagy maga után.

A katolikus egyház gyásza mély, mert XIII. Leoban Szent Péter egyik kiváló utódját vesztette el.

Az egész művelt világ gyászolja XIII. Leo pápát, mert XIII. Leo pápában a szellemi kiválóság az etikai fensőbbiséggel egyesült és nyilvános tevékenységében hatalmas és jótékony emberi erények nyilatkoztak meg.

Életében kifejezésre juttatta azt a hitet, melyet vallott és tanított, és ugyanez a hit nyilvánult magasztos haláltusájában, a derült megadásban, melylyel elbucszott nagy és sikeres életétől,

bizalommal várva az örökkévalóságot: „befejeztetett!” —

Az után a sok fényes cikk után, melyet az összes napilapok XIII. Leo pápa életéről és haláláról irtak, szinte eltörpülünk ezen már el is készített megemlékezéssel; azonban nem hallgatjuk el szerény szavainkat, abban a tudatban, hogy jót és igazat mondani sohasem késő és sohasem felesleges.

Gyászolunk és e gyásznak kifejezést is akarunk adni!

Középületeinken kitűzték a fekete lobogókat, — napjában többször is megkondultak az összes harangok, jelezvén, hogy a katolika egyház főállásának egyik korszaka befejeződött.

Elköltözött XIII. Leo az örökkévalóságba, de közöftünk hagyta azt a sok erényt, melyből hacsak egyet is gyakorolunk, emberi rendeltetésünkhöz közelebb állunk.

Adja a Mindenható, hogy éljen közöttünk az a hit, hogy gyakoroljuk azt a szeretetet, mely XIII. Leo pápa Ő Szentsége erényeiben nyilvánult, — s adassék meg nekünk is az a bölcs megadás és bizalom a Gondviselésben, melylyel XIII. Leo pápa az örökkévalóságba átlépett.

Áldott legyen az Ő emléke!

— Püspöki körlevél. —

A szombathelyi megyéspüspök ur ő méltóságá julius 22-én a következő körlevelet intézte papságához:

Szent egyházunk látható feje, Krisztusnak itt a földön helytartója, a katolikusok között atyja, az egész emberiség jótévője, XIII. Leo pápa folyó július hó 20-án

az Urban elhunván, holtan fekszik a ravatalon: teste élettelen, lelke erénykorszorival üvedzve visszazállt teremttőjéhez, legmagasabb hivatala átszáll utódjára, nekünk és az utókornak örökségképen hátramarad szent életének, ragyogó erényeinek, áldásos munkálkodásának és kifogyhatatlan jószágának példányképe, melyet kegyeletesen szemléljünk, nagy szorgalommal utánózzunk egész életünkön át, hogy halálunk óráján nekünk is osztályrészünk legyen az erős hitünkön, szilárd meggyőződésünkön és határozott reményünkön alapuló csendes nyugodtságunk és szent békénk, a melyet szentséges Atyánk halálos ágyánál méltán megbámultak gyermekei ép úgy, mint ellenségei.

A hit, remény és szeretet voltak életének vezérelvei, áthatották gondolatait, szavait és cselekedeteit.

A hit adott kezébe fényesen világító szövétneket, melylyel elosztatta a világon uralkodó sötétséget és jó tékony világosságot árasztott szét korunk legbonyolultabb viszonyain és legnyomasztóbb kérdésein. Oh vajha végrendeleti hagyományképen elfogadnák a népek üdvös intéseit és tanácsait a saját javukra és boldogságukra: ekkor közel uton juthatnának e boldogság révpártájához, melyet most ferde uton keresnek és nem találnak fel!

Az atyai szeretet és az ennek nyomán keletkezett viszontszeretet adta kezébe a nagy hatalmat, aminővel korunk egyetlen fejedelme sem dicsekedhetett; pedig nem volt sem fegyvere, sem hadserege. Sőt meg volt fosztva birtokaitól és állami hatalmától, fogoly volt papságának egész ideje alatt és nem lépte át a Vatikán területet. Atyailag szerette gyermekeit: a hívőket, jó pásztorként gondolta a vezetésére bizott bárányokat, gondosan terelt mindnyájukat jó legelőre, táplált lelki eledellekkel és buzdított hathatós erényeivel; szerette az eltévelyeltek és szakadatlanul szötte terveit, hogy őket a Jézus igaz egyházába visszatérítse; szerette a pogányokat, elküldötte hozzájuk hittérítőit és ezeknek fenntartására szentelte a filléreket, melyeket a hívek szeretete neki felajánlott. De viszonzásul szívből szeretőköt is gyermekei. Gyengéd ragaszkodásuk jelül százezrenként zarándokoltak el hozzá, hogy fogásába színról színre lássák és személyesen üdvözöljék jó atyjukat: tisztelttel hajoltak meg ellenei is tudomány és jámborsága előtt; a tévelygők és pogányok pedig uralkodása alatt nagy számban tértek vissza Jézus anyaszentegyházához. Oh

Tárca.

Régi polgáraink.

(6. folytatás.)

A polgárok sorába felvételtek 1787. évben:
Horváth Leopold Öveges, Pápista, Sopronyi fiu.
Rath János, Szabó, idevaló fiu, Pápista.
Krug János, Lutheranus, idevaló fiu, Szabó Mesterember.
Merkel János, Képiró, Pápista, Bavariai fiu, írást tudó.
Manganyel János, Italus, Sajtos, Pápista.
Giefing Mihály, Timár, idevaló fiu, Lutheranus, írást tudó.
Paur Mihály, idevaló fiu, Pápista, írást tudó.
Röck Pál, idevaló fiu, Lutheranus, írást tudó, Sztítás.
Kligel Josef, Orgonya Csináló, Pápista, írást tudó.
Kaspel Sigmund, Soprony Vármegyei Harka nevű helységből származott házós kereskedő, Pápista, írást tudó.
Celler János idevaló fiu, Mészáros, Lutheranus írást tudó.
Haffenschel Antal, Molnár, idevaló fiu, Pápista.
Az 1788. évben:
Simon János, idevaló fiu, Pápista, írást tudó, Gazda ember.
Schnell Iguác, Komáromi fiu, Pápista, Vasáros, írást tudó.
Kerl Josef, Asztalos, Pápista, idevaló fiu, írást tudó.
Szapold Josef, Szappanfőző, idevaló fiu, Lutheranus, írást tudó.

Stegmüller János, Borostyánkői fiu, Pápista, írást tudó Asztalos.
Rath Ferenc idevaló fiu, Pápista, Pék, írást tudó.
Joachim Josef, Kis Czellből származott fiu, Pápista, Kalmár, írást tudó.
Rabenstein Josef, Pápista, idevaló fiu, Tó Csináló, írást tudó.
Ullmann Josef, Pápista, Forderberg nevű Felső-Stiriából származott fiu, Szijártó, írást tudó.
Vissinger István idevaló fiu, Lutheranus, Posztós, írást tudó.
Grovald József idevaló fiu, Lutheranus, Posztós.
Frinth Mihály, Neosul Vármegyei Radvány nevű helységből származott fiu, Lutheranus, Posztós.
Habel János, Pápista, Bécsi fiu, Ora csináló, írást tudó.
Az 1789. évben:
Holler Georg, Vasvármegyei Limbach nevű helységből származott fiu, Lutheranus Szürszabó.
Unger György, idevaló fiu, Pápista, Gombkötő, írást tudó.
Schiessel Josef, Pápista, Szent-Gotthárd nevű helységből származott Gerentsér.
Peinhoffer Thomás, Pápista írást tudó.
Falvay Samu, idevaló fiu, Csizmázia, Lutheranus.
Flek János.
Gamauf Samu idevaló fiu Szüts, Lutheranus.
Hajn János, Pápista, Burglau nevű helységből származott Pék.
Paur Mátyás, Pápista idevaló fiu, Főros.
Glatz Samu.
Thorhacken András, Hartberg nevű helységből származott fiu, Pápista, Főros.
Piberauer Jacob, Posztós Lutheranus.
Vörötk János, Csizmázia.

Az 1790. évben.
Polster András, Bognár, Lutheranus írást tudó.
Benedic György, Csizmázia.
Bóhm Ferenc, Csizmázia.
Hanzel János, Csizmázia.
Klern Samu, Posztó Nyiró.
Sikos Mikály, Kalmár ifju Legény, Nemes Csóóbul ezen N. Vass-Vármegyéből származott Lutheranus.
Nove Antal, Pápista, Cseli Országból származott kereskedő ember, feleséges.
Herbst János, Lutheranus, Vendégfogadó.
Peckman János, Pápista Szabómesterember, feleséges.
Petser Mátyás, Pápista, Sopronyi fiu, Öveges és házós.
Meder Ágoston, Lutheranus Asztalos és házós ember.
Simon Ádám, idevaló Purger fia, Pápista, Molnár Mester.
Hellebrandt Josef, Jegendorfi Slesiából való Kap-tzakötő Mesterember.
Benyás András, Normalis Professor, Pápista.
Berghoffer János, Gombkötő, Lutheranus.
Freyler Theofilus, idevaló posztós, Evangelicus.
Vall Mátyás és Villhoffer Mátyás, Pápista Takács Mesteremberek.
Dvosák Venceslaus, Takács Mester Pápista, és Müller Samuel Posztó tsináló Evangelikus, kik is írnya s olvasni tudnak.
Glatz György, Tobákos.
Pauer János, Szür Posztó Csináló, Limpachi fiu, és Szaka János, Szür Szabó, mind a kettő Lutheranus.
Gábriel Mihály idevaló fiu, Pápista Esztergályos írást tudó.
Behoffer György, idevaló Posztós, evangelicus.

vajha végrendeleti hagyománya képen örökölnék tőle a népek és állandósítanák maguk közt Jézus ezen szeretetét, mely legbiztosabban oldaná meg a már-már akuttá vált szociális kérdéseket, melyeknek megoldásán legtöbbben helytelenül most a gyűlölködés és az ellenségeskedés után haladva, eredménytelenül fáradoznak!

Szentséges Atyánk amint életében, úgy halálában is tanítónk és vezetőnk volt. Megtanulhatjuk tőle, hogy hogyan kelljen helyesen élnünk és hogyan kelljen majd helyesen meghallanunk. Megingadhatatlan reménnyel nézett a jövő elé: „Az öreg Pecci meghal — mondja ő halálos ágyán — de a pápaság örökkévaló:“ orvosának meghagyja: „Figyelmeztetnie kell engem, ha utolsó óráim út;“ ismételtén többek előtt nyilatkozott így: „Közel vagyok az örökkévalósághoz.“ O, aki nyugodtan elmondhatta magáról: „Mindent lelkiismeretem szerint cselekedtem,“ bizony várhatta, hogy a lelkiismeret legtöbb törvényhozója be is váltja ígéretét és fenntartja az igazak koronáját. Ezen erős reményből sarjadt ki háborítatlan nyugalma, szent békéje, amely halála előtt, életének legválságosabb pillanatában is erőt adott neki végső ügyeinek higgadt rendezésére és azon kérdések bölcs megoldására, melyek halála esetére fel fogtak merülni. Oh vajha végrendeleti hagyománya képen örökölnék tőle a népek az isteni reménnyel együtt a nyugodtságot békességet, mely gátat vetne a most már mindeunúnnan jelentkező ellenszégüléseknek, gyűlölködéseknek, ellenségeskedésnek és azon legszomorítóbb jelenségeknek, melyek szerint a rend őrői már csak vérontással akadályozhatják meg egyesek és a tömegek erőszakos fellépéseit: pedig a gyűlölet és erőszak utjain nagy kérdéseket megoldani nem sikerülend!

Méltán gyászolja tehát XIII. Leo pápában közös jótévőjét az egész emberiség; de kiváltképen mi gyermekei, szellemi hagyatékának örökösei gyászoljuk és áldjuk atyánkat a szép szellemi örökségért, melyet reánk hagyott; és még inkább gyászolom én, a ti püspökökötök, mivel először a segédpüspökké és azután a szombathelyi püspökké történt kinevezésem alkalmával atyai kegyességét közvetlenül is éreztettem Tiszteletünk és szeretetünk jeléül híven megőrizzük örökségünket, félve vigyázzunk, nehogy abból valamit eltékozzunk és szorgalmasan használjuk fel örök boldogságunk biztosítására. Szívünkben érzett ezen gyászunk külső kifejezéséül főpásztori gyászjelentésem felolvasásával:

1. folyó július hó 26-án, pünkösd utáni VIII. vasárnapon Szentséges Atyánk halála a plébániák valamint a szerzetes házak templomaiban a napi evangelium felolvasása után kihirdettesék;
2. ugyanazon napon délután 6 órakor összes harangjaikkal egy óra folyásig harangoztassanak.
3. július hó 27-én reggeli 7 és délután 6 órakor ismét egy óra folyásig harangoztassanak;
4. július hó 28-án úgy mint előtte való napon;
5. július hó 29-én reggel 9 órakor székesegyházamban úgy minden plébánia templomban, valamint a szerzetes-rendek templomaiban is ünnepélyes gyászmise énekeltessék Absolutióval és Liberával mely alatt és után fél óráig tartó harangozás legyen.

Buzdítsák Kedveltségtek a hívőket, hogy ezen napokon, különösen mégis a harangozások alatt Szentegyházunk látható fejéért imádkozzanak, mind jó gyermekei ilyképen ráják le tiszteletük és szeretetük adóját a legjobb Atya iránt, a neki nemcsak a legnagyobb lelki hatalom birtoka után élvezte a legtöbb tekintélyt hanem személyes tulajdonaival, bölcs ítéleteivel, bő tapasztalatokon nyugvó, kipróbált eljárásaival s messzeható intézkedéseivel és a mi fő, jámbor és erényes életével ugyanezt nagyban kiérdemelte. Így kívánja ezt az Ur Jézus a kinek Ő benne tölti helytartóját tiszteljük meg;

László Josef idevaló civis fia, pápista, írást tudó.
Kärner Matyas idevaló civis fia, Evangelikus Kovács Mester.

Raudvegh Mihály, Takács Mester Sobakfalui fia, Pápista.

Schamitzner Josef, Kőműves Mester, Pápista.

Harusnyai Mihály, Lutheranus, Posztós.

Sumigrasz János, Lutheranus Szűcs.

Paur Sándor, Sopronyi Fiu, Kalmár, Evangelicus.

Schenk Ferenc, Tabak Fabricans ifju Legény, Pápista, Szombathelyi fia.

Kleininger Antal, Land Kocsis, Steuer Országbul származott, Pápista, feleséges.

Grovald István idevaló fia, Evangelikus, Posztó Csinaló.

Kraner György, Landkocsis, idevaló fia, Pápista.

Tamboini Dominicus, Ony öntő, Catholicus, Spanyol, Mediolanumbul való fia.

Veber Péter, Kertész, Lab nevű alsó Ausztriai helységből származott Pápista.

Grabler Mihály idevaló Fiu, Pápista, Okör Gazda.

Hummel György, Locsmándi fia, Pápista, Németh Varga Mester.

Hoffman János, idevaló fia, kereskedő, Pápista.

Frieber Mihály, N. Soprony Vármegeyében lévő helységből származott ifju Legény, Lutheranus Kovács Mester.

Schauffler József Pozsonyi fia feleséges Pápista, Szabó Mester.

Hoffman Ignátz, Pápista idevaló fia írást tudó

Dobler Mihály idevaló fia, Posztós.

Osáczkay János, Nyitra Vármegeyéből Romafalva nevű helységből származott Pápista. Bájogos.

Müllner János, Chyurgus Pápista, Kis Martoni fia.

(Folytatása következik.)

igy kívánja ezt elhunyt Atyánk nemes jelleme jóságát és jámborságát így kívánja ezt a hála azon számtalan jótétemények fejében, melyek ideje alatt szakadatlanul élveztünk. Ő mint közös Atyánk, életében mindnyájunkért imádkozott és naponkint bemutatta Istennek a legszentebb áldozatot, Ő főtánitója, főpapja és főpásztorja volt a világ összes katolikusainak és mint ilyen minden alkalmat felhasználta a lelkek üdvének előmozdítására többször kitérte a kegyelmek tárházát és teljes bucsukat engedélyezett mindazoknak, akik azokat elnyerni óhajtották: illő és méltányos, sőt a hála követelménye tehát, hogy mi is teljes erőnkkel tiszteletünk és ragaszkodásunk meleg kifejezésével és imádságainkkal imádkozunk viszonzni az ő jóságát.

Vilmos s k.,
püspök

Városi ügyek.

Hirdetmény.

Eöri-Szimatron tűzkárosultjai javára, könyörödományokat elfogad a polgármesteri hivatal.

Köszeg, 1903. évi július hó 23-án.

Dr. Sissovicz,
polgármester.

Hirdetmény.

A mezőrendűri személyzet panaszt tett, hogy a káposztás kertekről mezei terményeket éjnek idején jogosulatlanul elhordának. Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a mezei terményeknek márok földjéről való jogosulatlan elhordása kihágást képez, melynek elbírálásánál súlyosító körülmény, ha a kihágás az éjjeli órákban történt el, — és ily kihágások büntetése 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés vagy minden korona pénzbüntetést helyett 12 órai elzárás, esetleg megfelelő időtartamu közmunka. Köszeg, 1903. július hó 25-én.

Dr. Sissovicz,
polgármester.

Pártoljuk sörgyárunkat.

(5. közlemény.)

A mult hetek a politikai sensatióknak ideje volt. A szerb királyi pár kegyetlen lemészárlása; Széll Kálmán kormány elnökek bukása oly bő anyagot szolgáltatott újabb s újabb hírekre áhító közönségünknek, hogy a politikai életben előfordult ezen váratlan és meglepő fordulatok mellett minden más esemény — sörgyárunknak ügye is — eltörpült.

Hogy szörnyülködtünk a szerb dinasztiaának véres bukása felett! Hogy sajnáltuk jobb sorsra érdemes Széll Kálmán kabinetjének összeomlását! Még rövid idő előtt hihetetlennek látszott mindkettő. S ime! a hihetetlen bekövetkezett.

Minekünk azonban nem célunk idegeinket túlságosan ingerlő politikai eseményekben, amelyek — főleg nekünk magyaroknak — még most is — sajnos — bő táplálékot nyújtanak, elmélyedni; hanem foglalkozni azon nagy horderejű kérdésekkel, amelyek megélhetésünket biztosítják, jólétünket emelik. Újabb s újabb eszmék merültek fel; újabb s újabb problémák várnak megoldásra, de eddig sem az eszmék testet nem öltének, sem a problémák sikeresen meg nem oldattak.

Az ág. hitv. ev. tanítóképző intézetnek ide helyezése, melyhez oly nagy reményeket fűztünk, és a mely — ime! — oly fölösleges izgalmakra adott okot, immár elejtettnek tekintendő.

De az erdőéri szakiskola is Széll Kálmán bukásával nem nyer-e máshol elhelyezést?

A főgymnáziumnak ügyét szóba sem akarom hozni. Ugy tetszik, távolabb állunk tőle, mint Makó Jeruzsálemtől.

Tehát csupa csalódásokban — gazdagodunk, reményekben meg szegényedünk.

Mily állapot egy oly nagy multu város életében?

De azért ezen kudarcok le nem törnek. A küzdelmet abba nem hagyjuk. Friss erőket gyűjtünk a további küzdelmekre. Küzdelem nélkül nincs élet. Mi pedig élni akarunk.

Mit bizonyítanak különben ezen kudarcok? Semmi mást, mire különben már többször rámutattam, és amiről nap-nap után meggyőződünk, mint hogy magunkra vagyunk hagyatva, és hogy csakis saját erőnkre vagyunk utalva. Minél jobban áthatja elménket azon gondolat, annál jobban erőbödik bennünk az összetartás érzete, és annál jobban fogunk mi magunk — idegen segítség nélkül — ügyeinknek előbbre vitelén buzgólkodni. Nem fogunk elcsüggedni és kishitlővé lenni!

Fényes tanubizonyosságot tesz arról sörgyárunknak ügye.

Midőn sörgyárunk — úgy hallani — az előbbi hibái folytán válságos helyzetbe jutott, nem vártuk be — összetett kezekkel — annak összeomlását, hanem egyesült erővel igyekeztünk az összeomlásnak gátat vetni. Azidő óta sikerült saját otthonunkban — ép összetartásunknál fogva — ismét tért foglaló idegen sörnek beözönlését megakadályozni, és saját gyártmányunknak — legalább félszékünkben — biztos piacot teremteni.

De nemcsak nálunk hódított gyártmányunk, hanem a szomszédságban is. Bizton reménylünk, hogy Szombathely városának egy részét is — gyártmányunknak ez évi iparkiallításban történt bemutatása után — meg fogjuk hódítani, melynek elérésében városunk rendőrkapitánya fejt ki ugy a sajtóban, mint társadalmi terén dicsegetes buzgólkodást.

Polgárainknak összetömörülése új korszakot jelent sörgyárunknak történetében, szebb és jobb korszakot. S akkor tömörülünk, midőn segítségre hívó szózatunkat mindenütt néman fogadták.

Lehetetlennek tartottuk, hogy a kormány, melynek vállalatunknak megalapítása óta óriási összegeket fizetünk, így 1901. évben 42.926 k. 88 flt.; 1902. évben 37.853 k. 68 flt.; 1903. évben július hóig 44.042 k. 02 flt.; tehát csak az utóbbi három évben 124.822 k. 58 flt., szorult helyzetünkben, és a kincstárnak jól felfogott érdekében cserben hagyjon. Azt gondoltuk, áldozatot hoztunk a magyar ipornak, melynek első gyümölcsét nemis mi alapítottuk, hanem a magyar kincstár élvezte, és ha a kormány idegen vállalatokat támogat oly bőkezűen, majd csak nekünk is jut holmi morzsa. De kérelmünkre a törvénykönyv §§-aival válaszoltak. Sörgyárak nem tartoznak az állami támogatást igénybe vehető vállalatok közé. Megnyugodtunk. Bár nem értjük azon állami bölcseséget, nem támogatni oly vállalatokat, amelyek a kincstárnak százszázakat fizetnek. Inkább hagyták volna sörgyárunkat csufosan elbukni és vele az államnak fizendő százszázakat is, mintsem segítségünkre jönni. Azért, mert a segélyre nincs paragrafus. Ha nincs, csinálni kell. Csináltak sokkal cifrább esetekre is.

De a sörgyárak a túl magas termelési adónak leszállítását sem tudják kieszközölni, bár a pénzügyminiszter annak leszállítását kilátásba helyezte meggyőződve róla, hogy a magyar sörgyáraink a magas termelési adó mellett sem igen életképes, még kevésbé versenyképesek nem lehetnek.

Semmi tulás nincs tehát azon állításomban, midőn azt mondom: ne várjunk idegen támogatást! Ne bizzunk az idegen segítségben! Bizzunk egyedül saját erőnkben, képességünkben s tehetségünkben.

Hová került volna sörgyárunk, ha bevártuk volna a kilátásba helyezett segítséget?

De nem vártuk be, hanem cselekedtünk — mindnyájan. S ha jövőben is a sörgyárnak támogatása ügyében oly nagy munkálkodást, egyetértést tanúsítanak, mint most, alig fogunk másnak a segítségére szorolni még akkor se, ha a kormány a már többször kilátásba helyezett termelési adó leszállítását törvényhozásilag nem biztosítja.

Folyton és folyton lebegjenek azonban szemünk előtt rendőrkapitányunk a sörgyár részvénytársaságnak évi közgyűlésén kinyilatkoztatott azon szavai: legyünk hazafiak (Lokalpatrioten), mert a hazafiság csodákat terem.

Pártoljuk tehát sörgyárunkat, igyunk csakis községi sört, mely ép oly jó, mint az idegen.

August Jánss,
vjezgyő, felügy. bizottsági tag.

H i r e k.

— A legifjabb Esterházy herceg folyó évi július 23-án Iekán megszületett nagy öröme szüleinek, azaz Esterházy Miklós dr. hercegnek és neje Cziraky Margit grófnőnek. Isten áldása legyen a hercegi házban.

— Nagylelkű adomány. Esterházy Miklós dr. herceg Ő Főmoltósága Fertőszentmiklós községnek a román kath. népiskola építési céljaira 34.000 koronát adományozott. Újabb tanujelét adta ezzel Ő Hercegsége érdeklődésének a közoktatás s népnevelés ügye iránt, nemkülönben kiváló becsü jótékony alkotásai ezzel is megszapordtak. Hálas lehet érte nemcsak az érdekeltek község, hanem az egész ország.

— Személyi hír. Markovits József ügyvéd, vasutunk igazgatósági elnöke f. é. július 21-én két heti tartózkodásra Augsburgba utazott.

— Új tanítónő. Nagy Steffie urhölgy, végzett tanítónő a helybeli ág. evang. felsőbb leányiskolához megválasztottat.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Ulrich József a helybeli adóhivatal gyakornokát a pozsonyi kir. adóhivatalhoz adótisztte nevezte ki.

— Vadászalnk itthon. Tegnap déltájban vonult be a vadászszázalaj városunkba, 11 napi távollét után. A terhes meneteket jól kiallották és jó egészségben tértek vissza.

— Halálozás. Zichy Hermann gróf, ki hosszabb időn át városunk lakója, régebben képviselőjelöltje is volt, f. hó 17-én Balaton-Almádban szívszéllhűtésben elhunyt. Béke hamvaira.

— „Angyal kellett az istennek“. Kukuljeric József m. kir. járási állatorvost és nejét súlyos csapás érte, amennyiben a család szemefénye, a kis: Margit, egy uapi szenvedés után az angyalok közű szállt. Hiába

volt az a sok szülői gond és gondozás, az az öfelfeláldozó ápolás: egy kis lüles — és vége! — szinte részvétünk a gyászoló szülőknek; vigasztalja őket a hit, és nyugodjanak bele a Gondviselés intézkedésébe. A temetés f. hó 24-én ment végbe közönség részvételével.

— **Megszűnt a beszállásolás**, de csak az ideiglenes, amennyiben a *Bellmont* Károly vezérkari őrnagy vezetése alatt itt működött, hadiiskolát végző, tisztok f. hó 24-én a délutáni vonattal elutaztak Nagykanizsára.

— **A jövő évi városi pótdó**. A városi tanács a múlt héten tárgyalta a városi számvétség által bemutatott 1904. évi városi költségelirányzat tervezetét. Ugy értesülünk, hogy a városi háztartás most már annyira rendezett, hogy jövő évre a városi pótdó legfeljebb 40% lesz, vagyis 12%-al kevesebb, mint a folyó évben.

— **Rákóczy-ünnepély**. A közönségi ifjuság Kőszegen, 1903. évi augusztus hó 2-án a „Mulató” helyiségében táncol egybekötött Rákóczy-ünnepélyre a meghívókat már kiküldte. Belépődíj: személyenként 1 kor. 80 fil., családjegy 4 kor. Kedvező idő esetén az ünnepély este 6 órakor a „Mulató” nagytermében kezdődik, mely után a táncmulatságot a kert-helyiségben tartják meg. Kedvezőtlen idő esetén mind az ünnepélyt, mind pedig utána a táncmulatságot a nagyteremben tartják. A tiszta jövedelem a Rákóczy-szobor javára fordítatik. Az ünnepély műsora következő: 1) Kéler Béla: „Rákóczy-Nyitány”. Előadja az ifjusági zenekar. 2) „Ünnepi beszéd”. Mondja: Dr. Szemző Sándor ügyvéd ur. 3) „Kuruc-dalok”. Énekli: Jambrits Lajos ur; kísérik: Pohl Elza urhölgy (zongorán), Pados Rezső és Bauer Rezső (hegedűn), Randvög Ferenc (violán) és Kühn Ernő (gordonkán). 4) Dr. Várady-Ábrányi: „Rákóczy Ferenc Rodostón”. Melodráma zongora-, cimbalom- és gordonka-kísérettel. Szavalja: Kiss József, kísérik: Kárpáti Sándor ur, Schieter Lujza urhölgy és Pados Rezső. 5) „Kuruc-nóták”. Énekli az ifjusági énekkar. 6) „Alkalmi költemény”. Szavalja: Farkas Győző ur. 7) „Rákóczi-induló”. Előadja az ifjusági zenekar.

— **Kerti ünnepély**. A helybeli önkéntes tűzoltóegylet folyó évi augusztus hó 15-én a sörházkerthben fényes tűzijátékkal egybekötött kerti ünnepélyt rendez. A zenét két zenekar fogja szolgáltatni. Bővebbet a falragaszok.

— **Tekeverseny** lesz ma vasárnap délután a Mulató kerthelyiségében. A verseny délután 2 órakor (és nem 6 órakor) kezdődik és este 8 órakor végződik. Délután 4 órától kezdve a nemzeti zenekar ugyanott fog hangversenyezni.

— **Táncmulatság**. *Rosenkranz* Márton táncitanító ma vasárnap július hó 26-án a Mulató nagytermében táncmulatságot rendez, melyhez *Rosenkranz* Márton ezennel tisztelettel meghívja a u. é. közönséget. Belépődíj 1 korona. Kezdeté este 8 órakor.

— **Kőszegi sört** igyék mindenki aki a helyi ipart a magyar ipart pártolja!

— **Utcai harc**. F. hó 24-én este *Embacher* András és *Weigl* Sándor, mindketten mazonó mesteremberek egyik helybeli kávéházban kőszegi sör mellett csendes, szórakoztak. De nem ám együtt, mint kollegákhoz illik, hanem külön-külön és egymással farkasszem nézve, mert régi haragosok. Bekövetkezvén a záróra ki kellett vonulniok a kávéházból és csendes polgárokhoz illően illet volna nyugalomra térniök. Azonban ök nem úgy cselekedtek. A kőszegi sör fölvillanyozta bennük a szunnyadó virtust úgy hogy künn a szabad ég alatt összekülönböztek és egymást szóval és tettel alaposan bemázolták. Ezuttal azonban *Embacher* András huzta a rövidbebet, amennyiben *Weigl* Sándor jobb festékekkel dolgozott és őt alaposan elverte. A rendőrség közbelépése vetett véget a verekezésnek, s *Embacher* András sebeit a rendőrség órszobájában kötötték be. Most aztán majd a büntető hatóságnál lesz az ügynek folytatása.

— **Csendélet**. „A törvények tiltják az iszákosságot, tiltják az éjjeli csendzavarást, büntetik a korcsmárost vagy kereskedőt vagy kimérőt, aki részeg embernek italt szolgáltat ki; mégis” — így írják a közönség köréből — „nálunk mindez megtörténik büntetlenül. Az intézet utcában bort mérnek ki, s azóta az utca lakói éjjeli nyugodalmanak vége. Lárma, énekszó; részeg emberek ordítása folyton-folyton. Aztán az ittas embereket, láthatjuk korcsmárol-korcsmára járni, s mindenütt kapnak mégis italt, pedig már alig bírnak mozogni. Kívánatos lenne, hogy a hatóság nagyobb szigorral kezelje ezeket az ügyeket”.

— **A július 20-iki országos vásár** várakozás ellenére nem volt egészen olyan gyenge, mint gondoltuk. Az áruvásár ugyan nem volt élénk, nyilván azért, mert a vásárlatógató közönség a jó időt aratási munkálatokra használta föl, de meg pénzük sincs ilyenkor. Az állatvásár azonban nagyon élénk volt. Fölhajtott 1559 szarvasmarha, 340 ló, 87 sertés, összesen 1988 drb. Eladott 655 szarvasmarha, 219 ló, 88 sertés, összesen 912 darab.

— **Kecskék a káposztásban**. Igen, kecskék, mert három-négyen vannak, kik az estéli órákban kijárnak a vágóhid mellett káposztásba, hol borsó, burgonya és egyéb veteményekkel megrakodva térnek haza. Így hát elbisszük, hogy a kecskék jóllaknak, de hogy a káposzta is megmaradjon azt már kevésbé, de a hatóság közbe lépése megfogja akadályozni a kétlábu kecskéket garázdálkodását, kik ellen egyébként a feljelentés már megtörtént.

— **Ellopott kerékpár**. Jó szólas-mondás, hogy kinek lova nincs gyalog jár; de kinek biciklijé nincs, mert ellopták, az nem csak hogy gyalog jár, de rosszul is jár. Legjobbban tudja ezt *Treiber* Antal három lakós, kinek e hó 20-án a vásár alkalmával, valami ügyes tolvaj elvette a biciklijét a *Szebold*-féle vendéglő udvarából. Szerkes, hogy az idén, már másoziban fordul elő kerékpárlópás városunkban.

Különfélék.

* **Anyakönyvi statisztika**. A közönségi anyakönyvi hivatalban az utóbbi időben a következő születési-, házassági- és halálozási-eseteket jegyezték be:

Születés.
Július 13-án. Ragala Márton és Lukás Katalin fia, Károly, ág. hitv. ev.
Július 10-én. Végh István és Papócsi Mária fia, Géza, István, róm. kath.
Július 16-án. Schatzl Ágoston és Wurst Anna fia, József, róm. kath.
Július 20-án. Kis István és Halasy Lujza leánya, Erzsé, ág. hitv. ev.
Július 20-án. Schlögl Ferenc és Blemensits Mária fia, Gusztáv, róm. kath.
Július 20-án. Poszt Kálmán és Tóth Eszter fia, Kálmán, róm. kath.

Házasság.
Július 25-én. Janota Richard, Grosnitz, és Heinzl Paula, Dallnitz, róm. kath.

Halálozás.
Július 19-én. Dekelman Antal, róm. kath., 5 hónapos, rángógörccs.

Július 20-án. Kelemen János, róm. kath., 8 hónapos, kanyaró.

Július 20-án. Kis Erzsé, ág. hitv. ev., 1 napos, nehéz szülés.

Július 22-én. Kukuljevic Margit, róm. kath., 14 hónapos, rángógörccs.

Július 23-án. Jandera Venzel, róm. kath., 9 hónapos, kanyaró.

Július 23-án. Pintér Sándor, ág. hitv. ev., 14 hónapos, kanyaró.

Közgazdaság.

§ **A burgonya megbabásodása elleni védekezés**. Igen sok esetben tapasztalható lazább talajnemeknél az, hogy a burgonya sok de apró gumót terem, a minek oka több körülményben keresendő; oka lehet ezen jelenségnek az erős trágyázás is, a melyet egyes okszerűen kezelt homoki gazdaságok szoktak inkább alkalmazni s mivel a kedvező strukturájú laza és tápanyagokban gazdag talajon a burgonya jól érzi magát, gyors fejlődésnek indul, nagy lombzatot, sok szárat és gumót nevel. Ha az időjárás kedvező, ilyen esetekben a termés óriási lesz, de ha esetleg szárazabb idők következnek be, mivel elegendő nedvességgel a talaj nem rendelkezik, a talajban levő növényi tápanyagok sem jöhetnek oldásba a burgonya fejlődésében fennakad s gumói aprók maradnak, esetleg megbabásodnak, azaz a még teljesen ki nem fejlett gumók új gumókat nevelnek a melyek természetesen a kellő nagyságot és kifejltséget már el nem érhetik. Tehát ilyen esetekben a bőséges trágyázással éppen az ellenkező hatást érjük el, a gumók aprók maradnak a mi természetesen csekély átlag termést jelent. Ezen a bajon azonban korántsem lehet olyan módon segíteni, mint azt igen sok helyen teszik, hogy a trágyázást egész egyszerűen redukálják mert akkor ennek is csak emített baj a csekély átlagtermés lesz az eredménye, mivel a homoktalajok rendszerint igen kevés növényi tápanyagot tartalmaznak, hanem ezen csakis a műtrágyatélékek még pedig a kámit és szuperfoszfátok zöldtrágyával való kombinált alkalmazása által segíthetünk. A zöldtrágya növeli a természetes humusztartalmát, tehát elősegíti a talaj vízfoghatóságát, s mégis bár hatása meglehető, azért korántsem eredményez oly buja fejlődést, mint az istállótrágya s így tentemített veszély elkerülhető vagy legalább is csökkenthető lesz. A műtrágyák alkalmazása a zöldtrágyázás alkalmazásánál elkerülhetetlen, mert a zöldtrágyázás csakis nitrogénben növeli talajunk tápanyagtartalmát s más tápanyagokban mint káli és foszforsavban oly szegény, hogy azok pótlásáról okvetlenül ilyen módon kell gondoskodni.

Dunántúli Turista-Egyesület ünnepélye Sopronban.

Szép ünnepélyt rendeztek a soproni turisták e hó 18-án és 19-én, melyre a vidéki turista egyesületek is szép számmal rándultak fel.

Kőszegi turistáink közül számszerint 13 jelent meg az ünnepélyen, kik közül ketten vasuton, tizenegyen pedig kerékpáron tették meg az utat. A Palatinusban történt szíves fogadtatás és kölcsönös üdvözlések után, együtt ment a társaság az ünnepély színhelyére, a városligeti vendéglőbe, hol az egybegyűlt nagyszámú közönség zajos éljenzéssel fogadta turistáinkat.

Az ünnepet a dalárda a Hymnusz eléneklésével nyitotta meg azután Hatvan Ferenc a D. T. E. elnöke magyarul, majd németül üdvözölte a megjelent turista egyesületeket, majd a dalárda újból szép magyar népdalokat énekelt, melyek befejeztével rázendített a cigány a csárdásra s megkezdődött a tánc, mely a reggeli órákig tartott.

Július 19-én, vasárnap reggel 8 órakor társas kirándulás a hegyekbe, honnan vissza térve újra a városligeti vendéglőben volt a találkozás, hol a vendégeket pompás villás reggeli várta.

Délben 100 terítékű banket volt, hol az első felköszöntőt Sopron város polgármestere Töpler dr. mondotta, a turistásra, az összetartásra, az együttműködésre emelte poharát. Hatvan Ferenc a D. T. E. elnöke a vendégek egészségére üríti poharát, majd Kőszegi József rendőrkapitány emelkedett szólasra, ki megkapó, ügyes és talpra esett beszédben fejtegeti a turista-sport egészséges és közzgazdaságilag is hasznos oldalát. A beszédet lelkes éljenzéssel fogadták.

Szemző Sándor dr. pedig a turista közlegények nevében szólalt fel, kiket — nyg mond — ex-lex dacára is besoroztak és összetoboroztak, s már azt hittük,

hogy valami tatár turisták törtek be, de a harkai fensikon tisztán látszott már a helyzet, hogy hiszen ünnepelni jövünk. Rémösen említette meg beszéde közben a nyugati kulturától athatott cöveket, mely ugyanis korhadtt volt s melynek neki kerekedett, és dicsérete benne a nyugati intelligenciát, mert kidőlt és mert az okosabb engedett s így csak biciklijé rongálódott meg, neki pedig semmi baja nem esett. Beszéde végén a turista egyesületek tiszti karát éltette. A beszéd igen tetszett.

Cigányzene mellett jó hangulatban volt együtt a társaság a Pannónia külön termében egész 4 óráig. Innen a kaszinóba vonultak, hol még jó ideig folyt a társalgás, mely csak az estéli órákban ért véget, mikor is a vidéki turisták nagy része a vonattal haza utazott, a mi turistáink is kerékre kaptak, Isten hozzádot mondva, bizonyára azzal a szép emlékekkel tértek vissza Kőszegre, hogy jól mulattak Sopronban.

Városunkból a kiránduláson résztvettek. Kováts Károlyné, Kováts Károly, Kőszegi József, Szemző Sándor dr., Feigl Gyula, Unger Elek, Eitner Gusztáv, Jambrits Lajos, Eudrédi Gábor, Küttel Ferenc és Leopold Lajos kerékpáron, Freyberger Sándor és Róth Jenő vasuton.

Köszönet-nyilvánítás.

A fájdalom napjaiban, mikor drága kis telet-hetetlen angyalunk

Margitka

halála oly mélyen lesújtott bennünket, minden oldalról szeretetteljesen nyilvánult irántunk az igaz részvét és vigasztalás hangja.

Képtelenek lévén e pillanatban mindenkinek, akár szó- vagy írásbeli részvétkifejezéséért, akár a temetésnél való szíves megjelenésért szívbéli köszönetet mondani, ez uton rójuk le kimondhatatlan hálánkat és köszönetünket.

Kőszeg, jul. 25-én.

Az egész rokonság nevében
Kukuljevic József és neje.

Alapított 1820-ban.

Felhivom az igen tisztelt vendéglősök figyelmet valódi **Groisajt** és **szalámi** állandó dús készletemre.

A szőlő permetezéshez szükséges
kékgalicz 1 kgr. . . . . 60 fill.
szikso 1 kgr. . . . . 10 fill.

Unger József,
fűszer-, anyag-, csemege-, és festék-
kereskedése **Kőszeg.**

A.MERIKÁ.

Indulás Havre-ól minden szombaton

Jegyek kaphatók a

Francia linia által.

Jó és gyors elszállítás.

Kitünő ellátás borral és likőrrel.

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad

Französische Linie

WIEN. IV. Weyringergasse Nr. 8.

Lakás változás.

Dr. Deutsch L. Lajos

ügyvéd az eddig a várkörön az Art-főle házban volt

Ügyvédi irodáját

f. é. augusztus hó 1-én várkör 482. szám alatt lévő **Waisbecker** Henrik főle házba helyezte át.

Vasuti menetrend.

Szombathelyről indul:

Borsodi	éjjel	regg.	d. e.	d. u.	u. u.	este					
ind.	8.57	6.20	10.10	2.16	4.45	6.35					
érk.	8.55	9.55	2.47	5.25	9.35	11.50					
Kanizsára	ind.	r.	5.20	d.e.	11.25	d.u.	2.32	e.	8.58	éj.	12.55
érk.	8.—	1.50	5.—	10.50	3.40						
Ujpestre	ind.	regg.	9.08	d. u.	12.40	éjjel	11.—	éjjel	2.10		
érk.	2.05	gyv.	7.15	szv.	9.15	7.25	1.15				

Graatzba	ind.	regg.	6.06	d. e.	11.10	d. u.	3.16	este	6.59
érk.	10.30	3.36	7.35	9.59					
Szombathelyre	ind.	d. e.	9.25	d. u.	3.25	este	7.20		
érk.	10.32	4.32	8.27						
Uzsonyba	ind.	reggel	4.40	d. u.	12.20	d. u.	3.05		
érk.	11.30	(Csorna)	3.10	(Porosny)	8.33				
Pinkafőre	ind.	reggel	6.14	d. u.	3.20	este	7.15		
érk.	9.14	6.22	9.58						
Székely- fehérvárra	ind.	reggel	2.50	d. u.	12.40				
érk.	8.22	6.03							

M e g h i v á s

a kőszegi bortermelők szövetkezete által

1903. évi augusztus hó 9-én d. e. 10¹/₂ órakor

a „MULATÓ” nagy termében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

T á r g y s o r o z a t :

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelő bizottsági jelentés.
3. Számadás és mérleg előterjesztése.
4. A nyereség hová fordítása feletti határozat hozatal.
5. Alapszabályok módosítása.
6. Indítványok.

Az elnökség.

Schicht-Szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

J e g y g y e l

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és !! a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Nyavalyatörés.

Ki nehéz nyavalya, görosök is más idegbajban szenved, kérjen röpiratot róla. Kapható ingyen és bérmentve Schwanenapotheke, Frankfurt a/Main, 27/11903. végreh. sz.

Feigl Gyula

könyvnyomdász
K ő s z e g e n, Várkör 81. sz.

Elvállal mindennemű nyomdász munkákat, kívánatra :
egyszerűbb, vagy díszesebb
kiállításban
a legolcsóbb árak mellett.

Kiadóhivatala a
„KŐSZEG ÉS VIDÉKE”
című lapnak, hol hirdetések a legjutányosabb áron
felvételnek.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) Camis és Stock Barkolában Triest mellett ajánlja

GYÓGY-COGNAC-ját

mely tranca módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész-egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/2 palack 5 korona 1/2 palack 2.60

K a p h a t ó K ő s z e g e n :

Schaar József és Pollák Sándor fűszerkereskedésben.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi minisztérium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemizserek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi minisztérium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemizserek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.